

Spatřit Boha

1. čtení: Ex 33,17-23

kázání: Gn 32,23-33

Bratři a sestry

minulou neděli jsme četli, promýšleli...víte o čem? O setkání s Bohem. O hledání Boha. O tom, kdo se to skrývá za těmi třemi písmeny B Ů H. A našim průvodcem byl Jób. Jób Boha našel. I skrze utrpení, skrze krásu, skrze poznání sebe a svých možností. Omezených možností. Skrze bezmoc.

Ale není to jediný příběh v Bibli o nalezení Boha, o setkání s ním. Je v Bibli takových příběhů víc. A jsou si tak odlišné, jako odlišní jsme my lidé jeden od druhého, jako odlišné jsou naše příběhy od příběhů těch druhých. Dnes smíme poznat jiného průvodce, jiný příběh. Tím dnešním průvodcem je Jákob.

Čtení textu Gn 32,23-33

hned dopředu se přiznám, že po přečtení tohoto příběhu jsem na tom stejně jako vy. Nerozumím mu. Nebo rozumím mu trochu, malinko. Ale i ta trocha je pro mě příliš. Vůbec si nedělám nárok na pravdivý a vysvětlující a úplný výklad tohoto příběhu.

Odehrává se to celé v noci. To je důležité. V noci se má spát, člověk má odpočívat, aby zítra mohl zase pokračovat, aby mohl jít zase do práce. Ale Jákob nespí. A přece je celý ten noční výjev trochu jako sen. Ne v tom, že by nebyl skutečný. Ale v tom, jak je divný. Celé je to mnohem spíš jako báseň než jako návod na použití, na sestavení. Ve čtení básně je nejdůležitější: Zpomal. Zastav se a pak velice pomalu a s mnoha zastaveními se. V básni totiž člověk tuší. V návodu na použití nebo na sestavení je to jasné. Většinou je tam obrázek, popsány díly, tohle je deska A, tohle deska B, tohle jsou čtyři vruty a máte to spojit takhle.

Ale v našem příběhu? Kdo je kdo a co je co? O co tam jde? Navíc je to celé v noci, takže obrázky by nám nepomohli. Vždyť úplně první otázka, co vás asi, mě teda určitě u tohoto příběhu vždycky napadne: S kým to ten Jákob zápasil. Bible říká kdosi, neznámý, jeho jméno? Když se sám Jákob zeptá na jméno, odpoví mu je: Proč se ptáš na mé jméno? Tak ským se to teda rval? S Bohem? S božím poslem? S člověkem? Nebo s andělem? Tak se to většinou maluje. Nebo sám se sebou? Tak to zase vykládá hlubinná psychologie. Tak s kým se to rval? A jak? Boxovali, strkali se, přetahovali? Chtěli jeden druhého položit na lopatky? Bylo to na férovku nebo se mohlo kopat a kousat a štípat a škrábat? Nevíme. Bylo to v noci.

Možná to celé lépe pochopíme, když začneme koncem. Nakonec Jákob pojmenovává to místo. Peniel, Tvář Boží. A říká: "Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život." Věřím, že je to příběh o setkání s Bohem, o poznání Boha, o nalezení Boha.

Tak v čem nám může být Jákob průvodcem? Napadají mě 4 věci, 4 ukazatele nebo značky, nápovědy.

Tou první je: Sám. Pak zůstal Jákob sám (čteme). Sám v noci. V noci své bezmoci a sám. Ani matka ani otec, ani brácha ani strýček. Ani farář ani všichni svatí. Ani kamarádi. Jenom já...a Ty. K tomu nejhlubšímu setkání s Bohem dochází o samotě. Kdy se nemám zakoho schovat, nebo mezi kým se ztratit. Kdy se musím odvážit a vydržet samotu. Pak přichází On.

Ta druhá náповěda. Zápas. A tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka (čteme). Dlouhý zápas. K setkání s Bohem, k poznání Boha, k nalezení Boha patří zápasit s ním...zápasit právě o to, abych poznal, s kým mám tu čest. Je to Bůh nebo jenom moje přání? Jenom další moje touha. Jsi to Ty, Bože, nebo jenom další můj prostředek k mým vlastním cílům. Jde mi o tebe nebo zase jenom o mě? Jsi to Ty, nebo zase jenom já?

Třetí náповěda. Přiznání. Otázal se: "Jak se jmenuješ?" Odpověděl: "Jákov." (čteme). K setkání s Bohem musí patřit pravdivé poznání a přiznání si sebe samého. Jákov. Úskočný, Podrazák, Zrádce, Nefér. Koho všeho obelstil, popodrazil, obelhal. Kolikrát lhal. Otázal se: "Jak se jmenuješ?" Odpověděl: "Jákov."

Čtvrtá náповěda, ukazatel. Proměna. "Nebudou tě už jmenovat Jákov (to je Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls." a "ale v kyčli byl chromý." (čteme). Proměna jména i těla. A obě proměny na první pohled žádná sláva. Alespoň ne pro Jákoba. Izrael, zápasí Bůh. To Bůh vyhrál, ne Ty. To Bůh zápasil, ne ty. To Bůh je dobrý. Ne Ty. Ale smíš nést jeho jméno. Ne hrdina Jákov ale Zápasí Bůh. A v kyčli byl chromý. Už nebude moci utíkat. Ani se pořádně rvát. Možná ani hrát volejbal.

Jákov se setkal s Bohem. Nic většího zde na zemi asi není. Ale chtělo to odvahu. Být sám. Zápasit. Přiznat se. Být proměněn.

Setkání s Bohem znamená: Už ne já. Ale: Ty.

Amen